

UZASADNIENIE

Obowiązująca ustawa z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie (Dz. U. Nr 62, poz. 574) była kilkakrotnie nowelizowana.

Pierwsza zmiana, dokonana ustawą z dnia 6 maja 2005 r. o zmianie ustawy o rybołówstwie (Dz. U. Nr 96, poz. 807), dotyczyła wprowadzenia możliwości przekazywania kwot połowowych określonych gatunków organizmów morskich przez armatorów statków rybackich, pod warunkiem że armatorom tym przyznano w specjalnych zezwoleniach połowowych prawo do połowu organizmów morskich, których dotyczy przekazanie.

Kolejna nowelizacja, dokonana ustawą z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 220, poz. 1600), wprowadziła upoważnienie ustawowe dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia potencjału połowowego floty lub poszczególnych segmentów floty z uwzględnieniem ochrony żywych zasobów morza oraz umożliwieniem uzyskiwania dochodów przez armatorów wykonujących rybołówstwo morskie.

Trzecia zmiana, dokonana ustawą z dnia 12 stycznia 2007 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 125), wiązała się z wydzieleniem, z istniejącego działu administracji rządowej – rolnictwo, nowego działu – rybołówstwo. Na podstawie tej ustawy przekazano sprawy obejmujące swym zakresem rybołówstwo morskie, które dotychczas były w kompetencjach ministra właściwego do spraw rolnictwa – ministrowi właściwemu do spraw rybołówstwa.

Czwarta zmiana została wprowadzona ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97). W wyniku tej nowelizacji został uchylony przepis dotyczący możliwości określenia przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia, współpracy okręgowych inspektorów z innymi organami, inspekcjami i służbami (art. 56 ust. 3 ustawy o rybołówstwie), a także zostały wprowadzone zmiany dotyczące sposobu przeprowadzania kontroli przez okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego.

Ostatnie dwie nowelizacje dokonane w 2009 r. zmieniały art. 55 i art. 56 ust. 2 ustawy

dotyczące zakresu działania inspektorów rybołówstwa morskiego.

Z uwagi na fakt, że z dotychczasowych doświadczeń obowiązywania ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie wynika, iż wymienione nowelizacje były niewystarczające do zapewnienia właściwego funkcjonowania i wykonywania rybołówstwa, został opracowany projekt nowej ustawy o rybołówstwie.

Funkcjonowanie przedmiotowych przepisów pokazało, że wciąż pozostają zagadnienia wymagające doprecyzowania bądź zmiany, czy też włączenia do przedmiotowej ustawy.

Mając na względzie, że zakres projektowanych zmian, uzupełnień i uaktualnień obecnie obowiązujących przepisów jest szeroki i dotyczy różnych fragmentów ustawy, jak również przez wzgląd na przejrzystość i czytelność przepisów oraz zapewnienie spójności ustawy, postanowiono, że korzystniejszym rozwiązaniem będzie opracowanie i przedłożenie nowego projektu ustawy niż dokonywanie kolejnej nowelizacji obecnie obowiązującej ustawy.

Istotny jest fakt, że wykonywanie rybołówstwa morskiego w dużym stopniu jest regulowane przez przepisy Unii Europejskiej, przede wszystkim dotyczące Wspólnej Polityki Rybackiej. Przepisy te mogą być wprawdzie stosowane wprost, jednakże często wymagają doprecyzowania przez państwo członkowskie Unii Europejskiej. W związku z powyższym zachodzi potrzeba usystematyzowania w jednym akcie prawa krajowego zagadnień ujętych w szeregu rozporządzeń Unii Europejskiej, co również ułatwi stosowanie tych przepisów.

Ponadto należy mieć na względzie, że rybołówstwo jest objęte zintegrowaną polityką morską Unii Europejskiej (Niebieska Księga – COM (2007) 575) oraz polityką morską Rzeczypospolitej Polskiej (Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej, przyjęte przez Międzyresortowy Zespół do spraw polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej).

Projektowana ustawa będzie regulować te zagadnienia z zakresu prawa wspólnotowego, które są pozostawione do rozstrzygnięcia państwu członkowskiemu Unii Europejskiej, jak również określać właściwość organów i tryb postępowania w sprawach uregulowanych w przepisach wspólnotowych.

Rozdział pierwszy projektu – Przepisy ogólne, wskazuje zakres przedmiotowy i podmiotowy projektowanej ustawy, czyli zadania, właściwość organów oraz tryb postępowania w sprawach związanych z rybołówstwem morskim. Zamieszczono również słowniczek,

w którym wyjaśniono definicje niektórych pojęć stosowanych w projekcie ustawy, które generalnie odzwierciedlają definicje ujęte w obecnie obowiązującej ustawie. Niemniej wprowadzono również definicję określenia „organizacje społeczno-zawodowe rybaków”, obejmując nią organizacje producentów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. WE L 17 z 21.01.2000, str. 22, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 4, str. 198) oraz stowarzyszenia w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z 2003 r. Nr 96, poz. 874, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 766), do którego celów statutowych należy działanie na rzecz rybołówstwa i zrzeszające co najmniej 20 armatorów statków rybackich o polskiej przynależności, wykonujących rybołówstwo. Kryterium zrzeszania przez stowarzyszenie co najmniej 20 armatorów wprowadzono z uwagi na specyfikę struktury własności polskiej floty rybackiej, charakteryzującej się dużym stopniem rozdrobnienia. Wprowadzony próg pozwoli na stworzenie reprezentatywnej grupy wyrażającej opinię środowiska przy jednoczesnym zachowaniu proporcji wynikających z potencjału ekonomicznego.

Wskazano także, że w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji stosuje się co do zasady przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. A ponadto określono, w celu zapewnienia spójności systemu, że przepisy projektowanej ustawy nie naruszają przepisów o ochronie przyrody. Ze względu na fakt, że regulacje zarówno przepisów o rybołówstwie, jak i o ochronie przyrody dotyczą częstokroć wspólnych obszarów, przedmiotowy przepis powinien ułatwiać ich stosowanie przez adresatów.

Rozdział drugi – rejestr statków rybackich i zdolność połowowa oraz rozdział trzeci – wykonywanie rybołówstwa w wodach morskich określają szczegółowo sposób wykonywania rybołówstwa, w tym przede wszystkim rybołówstwa morskiego.

Rozdziały te obejmują określenie podmiotów, które są uprawnione do wykonywania rybołówstwa, warunków, jakie trzeba spełniać, aby wykonywać rybołówstwo, oraz dokumentów, jakie należy uzyskać.

Zasadnicze zmiany w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy są związane z koniecznością:

- 1) wprowadzenia regulacji prawnych w zakresie zarządzania zdolnością połowową polskiej floty rybackiej (rozdział 2) oraz
- 2) dostosowania ustawy o rybołówstwie do nowych lub zmienionych, w okresie po uzyskaniu przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej, przepisów unijnych, zwłaszcza do regulacji zawartych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1281/2005 z dnia 3 sierpnia 2005 r. w sprawie zarządzania licencjami połowowymi oraz minimum informacji, jakie mają być w nich zawarte (Dz. Urz. UE L 203 z 4.08.2005, str. 3; Dz. Urz. UE L 57 z 1.03.2008, str. 38), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1281/2002”, (rozdział 3).

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2371/2002 (Dz. Urz. UE L 358 z 31.12.2002, str. 59; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 5, str. 460), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 2371/2002”, zdolność połowowa jest określana pojemnością brutto (GT) i mocą napędu statku rybackiego (kW).

Rozporządzenie nr 1281/2005 zmienia charakter licencji połowowej w porównaniu z licencją, której dotyczyły poprzednio obowiązujące przepisy, wprowadzając ścisły związek między licencją połowową a zdolnością połowową, która jest jednym z zasadniczych wskaźników wykorzystywanych w realizacji założeń Wspólnej Polityki Rybackiej. Wielkość zdolności połowowej warunkuje wpis statku rybackiego do rejestru statków rybackich Wspólnoty, którego częścią jest rejestr polskich statków rybackich.

Na podstawie rozporządzenia nr 1281/2005 właściciel statku rybackiego ma prawo do wykorzystywania zdolności połowowej, określonej w licencji połowowej, do wykonywania rybołówstwa morskiego przy użyciu statku, na który została wydana licencja. Tym samym przepisy rozporządzenia wiążą licencję połowową, poprzez wspomnianą relację do zdolności połowowej, która jest określona wyżej wymienionymi parametrami statku rybackiego, z właścicielem tego statku i jednocześnie wprowadzają właściciela statku do licencji połowowej, obok dotychczas wymienionego w niej jedynie armatora tego statku. W związku z tym projekt ustawy określa, że to właściciel statku rybackiego występuje o wydanie licencji połowowej, a nie – jak to jest w obecnie obowiązującej ustawie – armator (art. 23 projektu).

Łączna zdolność połowowa floty rybackiej państwa członkowskiego Unii Europejskiej, określona w wydanych licencjach połowowych, która jest wykorzystywana do wykonywania rybołówstwa morskiego, nie może przekraczać dopuszczalnej wielkości zdolności połowowej

floty rybackiej, ustalonej dla każdego państwa zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1438/2004 z dnia 12 sierpnia 2003 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do polityki dotyczącej floty wspólnotowej, określonej w rozdziale III rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 (Dz. Urz. UE L 204 z 13.08.2003, str. 21, z późn. zm.). Warunki, jakie muszą być spełnione, aby nie nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej wielkości zdolności połowowej, są określone w art. 13 rozporządzenia nr 2371/2002. Wynika z tego konieczność nadzorowania przez państwo członkowskie Unii Europejskiej zmian w zakresie zdolności połowowej floty rybackiej. W myśl rozwiązań proponowanych w projektowanej ustawie realizacja tego obowiązku państwa członkowskiego Unii Europejskiej spoczywać będzie na ministrze właściwym do spraw rybołówstwa, który zarządza zdolnością połowową polskiej floty rybackiej poprzez prowadzenie rejestru statków rybackich (art. 7 projektu), wydawanie decyzji dotyczących przyznawania zdolności połowowej (art. 13 projektu) i wycofywania statków rybackich z wykonywania rybołówstwa morskiego (art. 17 projektu) oraz wydawanie licencji połowowych (art. 23 projektu).

Przepisy rozporządzenia nr 2371/2002, zmienionego w przedmiotowym zakresie rozporządzeniem Rady (WE) nr 865/2007 z dnia 10 lipca 2007 r. (Dz. Urz. UE L 192 z 24.07.2007, str. 1), przyznają państwom członkowskim Unii Europejskiej dodatkową zdolność połowową, wyłącznie w zakresie pojemności brutto (GT), która zwiększa dopuszczalną wielkość zdolności połowowej floty rybackiej. Zgodnie z tym rozporządzeniem ta zdolność połowowa jest przeznaczona na modernizację floty rybackiej. W związku z tym wprowadzono do projektu ustawy przepisy o przyznawaniu tej zdolności przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa, w drodze decyzji, na wniosek składany przez właściciela statku rybackiego, na który jest wydana licencja połowowa, z przeznaczeniem wyłącznie na cele wskazane w rozporządzeniu, to znaczy na modernizację i wymiany statków rybackich, zapewniające poprawę bezpieczeństwa oraz warunków pracy i higieny na statku lub podniesienie jakości produktów rybnych (art. 13 projektu).

W celu objęcia przyznawaniem zdolności połowowej przeznaczonej na modernizację floty rybackiej jak największej liczby statków rybackich przyjęto, że zdolność na dany statek będzie przyznawana raz na 5 lat. Przyjęty okres związany jest z odnową klasy statku przez instytucję klasyfikacyjną, w związku z którą najczęściej jest dokonywana modernizacja (przebudowa) statku rybackiego. W tym samym celu ustalono, że wnioski będą rozpatrywane od

najmniejszych wnioskowanych wielkości zdolności połowowej. Z tego również wynika konieczność ustalenia, że można złożyć tylko jeden wniosek raz na 5 lat w celu uniknięcia sytuacji, w której właściciel statku składałby kolejne wnioski o przyznanie małych wielkości zdolności połowowych na ten sam statek, uzyskując w ten sposób w sumie większą zdolność połowową niż właściciel statku, który złożył wniosek o taką samą lub nawet mniejszą wielkość zdolności połowowej. Jest to istotne ze względu na ograniczoną wielkość zdolności połowowej, która może być we wskazanym trybie przyznana przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa.

W ramach dopuszczalnej zdolności połowowej floty rybackiej, oprócz zdolności połowowej określonej w wydanych licencjach połowowych oraz przewidzianej zgodnie z rozporządzeniem nr 2371/2002, w projekcie ustawy określono warunki i sposób wykorzystania zdolności połowowej w przypadku wycofania bez pomocy publicznej z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej statku rybackiego wpisanego do rejestru statków rybackich z wykonywania rybołówstwa morskiego i niewprowadzenia w jego miejsce, bezpośrednio po wycofaniu, innego statku rybackiego, albo wprowadzenia w miejsce statku wycofanego statku o mniejszej zdolności połowowej. Przy czym wycofanie statku rybackiego może mieć charakter losowy (na przykład zatonięcie, zniszczenie) albo celowy, związany na przykład z wymianą na inny statek rybacki. Uzasadnione jest w takich przypadkach zapewnienie właścicielowi statku rybackiego możliwości wykorzystania zdolności połowowej wycofanego statku. Zgodnie z zaproponowanymi w projekcie ustawy przepisami wskazana zdolność połowowa może być wykorzystana, bez naruszenia przepisów unijnych, w celu dokonania wpisu statku rybackiego do rejestru statków rybackich, zwiększenia zdolności połowowej statku rybackiego wpisanego do tego rejestru, poprzez przeprowadzenie jego modernizacji (przebudowy) bądź wymiany na statek o większej zdolności połowowej lub przywrócenia do wykonywania rybołówstwa morskiego statku rybackiego wpisanego do rejestru i wycofanego z wykonywania rybołówstwa bez pomocy publicznej. Wobec powyższego w celu uniknięcia sytuacji, w której inny właściciel statku rybackiego mógłby wykorzystać tę tymczasowo „wolną” zdolność połowową statku wycofanego, na przykład składając wniosek o wpis statku rybackiego do rejestru statków rybackich w ramach wielkości tej zdolności, wprowadzono do projektu ustawy przepis (art. 11) uprawniający do wykorzystania tej zdolności tylko właściciela wycofanego statku rybackiego albo jego następcę prawnego, jednocześnie ograniczając w czasie możliwość takiego jej wykorzystania (art. 16) do

5 lat od dnia, w którym dokonano ostatecznego wyładunku organizmów morskich złowionych przy użyciu tego statku rybackiego albo od dnia wpisu statku rybackiego do rejestru w związku z wymianą statku rybackiego na statek rybacki o mniejszej zdolności połowowej lub dnia dokonania zmiany wpisu w rejestrze, w związku ze zmniejszeniem zdolności połowowej statku rybackiego.

Takie rozwiązanie pozwala właścicielowi statku rybackiego podjąć odpowiednie działania, w bardziej dogodnym dla niego (na przykład z przyczyn ekonomicznych) terminie, ale z drugiej strony okres ten jest na tyle ograniczony, aby pozwalał na odpowiednie zarządzanie całością zdolności połowowej floty rybackiej.

Z dotychczasowej praktyki wynika bowiem, że minimalnym okresem jest okres 3 – 4 lat, potrzebny między innymi na zgromadzenie odpowiednich środków finansowych na inwestycje, na przygotowanie dokumentacji i proces budowy nowego statku, ale występują też przypadki, w których taki okres jest niewystarczający dla właścicieli statków rybackich. Z uwagi na wprowadzenie tego ograniczenia i jego restrykcyjny charakter, powinien być ustalony dłuższy okres, w celu uwzględnienia skrajnych sytuacji, zwłaszcza spowodowanych trudnościami o charakterze ekonomicznym, w jakich mogą znajdować się rybacy, szczególnie gdy następuje niespodziewana utrata statku, będącego jedynym źródła utrzymania (zarobkowania). Dlatego w projekcie ustawy przewidziano okres 5 lat. Na zasadność takiego podejścia wskazuje dodatkowo fakt wydłużenia w przepisach unijnych z 3 do 5 lat okresu, w którym mogą nastąpić wpisy statków do rejestru oraz modernizacje statków, na podstawie decyzji podjętych w tym zakresie przez administracje nowych państw członkowskich przed dniem uzyskania przez te państwa członkostwa w Unii Europejskiej.

Do projektu został również wprowadzony przepis (art. 16 ust. 4) umożliwiający przekazywanie zdolności połowowej pozostającej przez 5 lat w dyspozycji właściciela danego statku rybackiego właścicielowi innego statku rybackiego, bez przedłużania tego okresu, w celu na przykład wykorzystania przez niego tej zdolności połowowej dla przeprowadzenia modernizacji statku rybackiego.

W konsekwencji zastosowania powyższego ograniczenia w dysponowaniu zdolnością

połowową przez właściciela statku rybackiego (5 lat), został wprowadzony do projektu ustawy przepis dotyczący przeznaczenia zdolności połowowej statku wycofanego z wykonywania rybołówstwa, w przypadku bezskutecznego upływu okresu 5 lat, w pierwszej kolejności na modernizację polskiej floty rybackiej, w którym to zakresie zgłaszane jest przez rybaków szczególnie duże zapotrzebowanie, oraz na jej restrukturyzację.

Ponadto, zgodnie z obowiązującą obecnie ustawą z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie, statki rybackie, które nie są używane do wykonywania rybołówstwa przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, są z urzędu wykreślane (w rozumieniu przepisów tej ustawy) z rejestru przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa. Konieczność zachowania przepisu o takim charakterze wynika z wprowadzenia do projektu ustawy ograniczenia do 5 lat okresu dysponowania zdolnością połowową przez właścicieli statków rybackich, które zostały zgłoszone jako wycofane z wykonywania rybołówstwa morskiego, co jest równoznaczne z nieprowadzeniem połowów w tym okresie, przy czym okres ten jest liczony od dnia, w którym dokonano ostatniego wyładunku organizmów morskich złowionych przy użyciu danego statku rybackiego. W związku z tym okres nieprowadzenia połowów z innych przyczyn niż utrata lub wymiana statku rybackiego, niezgłaszany administracji rybackiej, a będący podstawą do wycofania z urzędu statku rybackiego z wykonywania rybołówstwa, wymaga wydłużenia z 12 miesięcy, jak to jest zgodnie z obowiązującą ustawą do – z uwagi na wyżej wymieniony pięcioletni okres dysponowania zdolnością połowową – maksymalnie 5 lat. W projekcie ustawy przyjęto, że optymalnym okresem są 3 lata. Po upływie tego okresu statek zostanie z urzędu wycofany z wykonywania rybołówstwa, a zdolność połowowa równa wielkości zdolności połowowej tego statku przeznaczona w pierwszej kolejności na modernizację polskiej floty rybackiej oraz na jej restrukturyzację (art. 17 projektu). W projekcie ustawy przyjęto, że dodatkowa zdolność połowowa będzie przyznawana w kolejności złożenia wniosków ustalonej od najmniejszej do największej wnioskowanej wielkości zdolności połowowej i będzie miała na celu realizację zadań w zakresie polityki kształtowania struktury floty rybackiej, zgodnie z którą preferuje się w wykonywaniu rybołówstwa morskiego jednostki o średnich parametrach, co jest zbieżne z celami Wspólnej Polityki Rybackiej. Ponadto przy proponowanym w projekcie ustawy mechanizmie „promowania” wniosków o niższej postulowanej zdolności połowowej, istnieje realna szansa otrzymania z dostępnej puli zdolności połowowej fragmentu tej zdolności przez większą liczbę zainteresowanych, co z kolei może przyspieszać restrukturyzację i modernizację

większej liczby statków rybackich wykonujących rybołówstwo morskie.

Inne zmiany wprowadzane w projektowanej ustawie w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie dotyczą:

- 1) trybu wpisywania statków rybackich do rejestru statków rybackich, dokonywania zmian w tym rejestrze, wydawania licencji połowowych oraz dokonywania zmian w tych dokumentach;
- 2) zakresu danych i informacji, które powinien zawierać wniosek o wpis statku rybackiego do rejestru statków rybackich, oprócz danych i informacji wymaganych przez przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 26/2004 z dnia 30 grudnia 2003 r. dotyczącego rejestru statków rybackich Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 5 z 09.01.2004, str. 25, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 7, str. 3);
- 3) wycofania statku rybackiego z wykonywania rybołówstwa morskiego, czyli usunięcia określenia „wykreślenie statku z rejestru” i potraktowania wycofania statku rybackiego jako zmiany w rejestrze, z uwagi na to, że w świetle przepisów rozporządzenia nr 26/2004 nie „wykreśla się” statku z rejestru, to znaczy nie usuwa się danych z rejestru, lecz w rejestrze nadaje się statkowi, według określonych w tym rozporządzeniu zasad, charakter (status) statku wycofanego z wykonywania rybołówstwa morskiego;
- 4) odmowy dokonania wpisu statku rybackiego do rejestru statków rybackich, dokonania zmiany w tym rejestrze oraz wydania licencji połowowej;
- 5) utraty ważności licencji połowowych;
- 6) współpracy z okręgowymi inspektorami rybołówstwa morskiego przy prowadzeniu rejestru statków rybackich, dokonywaniu zmian w rejestrze i wydawaniu licencji połowowych.

W zakresie współpracy okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego przy dokonywaniu zmian w rejestrze proponuje się w projekcie ustawy przepisy zobowiązujące inspektorów do:

- 1) potwierdzania dokumentów, o których mowa w art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 1381/87 z dnia 20 maja 1987 r. ustanawiającego szczegółowe zasady dotyczące oznakowania i dokumentacji statków rybackich (Dz. Urz. WE L 132 z 20.05.1987, str. 9;

Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 1, str. 222) (art. 10 ust. 1 pkt 2 projektu);

2) potwierdzania dokumentu stwierdzającego spełnienie warunków określonych w art. 8 lit. d i f rozporządzenia nr 1438/2003, w przypadku gdy zmiana wpisu w rejestrze dotyczy zwiększenia pojemności brutto statku rybackiego o długości całkowitej co najmniej 15 m, w wyniku przeprowadzenia prac modernizacyjnych na tym statku zgodnie z art. 11 ust. 5 rozporządzenia nr 2371/2002 (art. 20 ust. 3 pkt 3 projektu).

Ponadto, wynikające z przepisów rozporządzenia nr 1281/2005 oraz rozporządzenia nr 2371/2002 ścisłe powiązanie zdolności połowowej z wpisem statku do rejestru oraz z licencją połowową, która jest wydawana zgodnie z art. 23 projektu ustawy właścicielowi statku rybackiego i na statek rybacki wpisany do rejestru, w dniu dokonywania tego wpisu, uzasadnia rezygnację z wydawanego obecnie zaświadczenia o wpisie statku do rejestru. W konsekwencji licencja połowowa potwierdza wpis statku rybackiego do rejestru. Ponadto możliwe jest wydanie, na wniosek właściciela statku rybackiego, zaświadczenia dotyczącego statku wpisanego do rejestru na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Projektowana ustawa określa jako dokumenty, których wydanie jest niezbędne do wykonywania rybołówstwa, poza licencją połowową:

- 1) specjalne zezwolenia połowowe uprawniające do dokonywania połowów w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza tymi obszarami;
- 2) zezwolenie na prowadzenie skupu lub przetwórstwa organizmów morskich w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) pozwolenie na prowadzenie połowów w celach badań naukowych i prac rozwojowych.
- 4) pozwolenie na prowadzenie połowów w celu kształcenia;
- 5) pozwolenie na połowy w celach sportowo-rekreacyjnych;
- 6) zezwolenie na prowadzenie chowu lub hodowli ryb i innych organizmów albo zarybiania wód w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 7) zezwolenie na wprowadzanie gatunków obcych lub przenoszenie gatunków niewystępujących miejscowo w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto w stosunku do osób fizycznych prowadzących połowy w celach sportowo-rekreacyjnych przewiduje się – w miejsce wydawanych na podstawie obecnie obowiązującej ustawy sportowych zezwoleń połowowych – jedynie wnoszenie opłaty w określonej wysokości. W odniesieniu do prowadzenia połowów w celach sportowo-rekreacyjnych w projekcie ustawy w miejsce wydawanych, zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą, sportowych zezwoleń połowowych, wprowadzono pozwolenia na połowy w celach sportowo-rekreacyjnych. Takie rozwiązanie powoduje, że w projekcie ustawy wyraźnie rozdzielone są zezwolenia (wydawane, w przypadku gdy dana działalność odnosi się do działalności gospodarczej) od pozwoleń (wydawanych w przypadku pozostałych działań, niezwiązanych z działalnością gospodarczą), a jednocześnie zapewnia spójność stosowanej terminologii.

W odniesieniu do specjalnych zezwoleń połowowych projektowana ustawa przewiduje wydawanie tych zezwoleń nie tylko na dany rok kalendarzowy, ale także na czas określony od 6 do maksymalnie 12 miesięcy – w przypadku prowadzenia połowów poza obszarami morskimi Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z postanowieniami umów i porozumień międzynarodowych. Sezon połowowy bowiem w niektórych organizacjach międzynarodowych nie zawsze rozpoczyna się wraz z rozpoczęciem roku kalendarzowego, co powoduje potrzebę wydawania licencji obowiązujących w innych okresach.

W projekcie ustawy przewiduje się rozszerzenie możliwości przekazywania i dokonywania wymian indywidualnych kwot połowowych określonych w specjalnych zezwoleniach połowowych. W art. 35 projekt ustawy powtarza uregulowania obecnie obowiązującej ustawy, zaś art. 36 projektu przewiduje możliwość dokonywania przez uznane organizacje producentów przekazania lub wymiany kwot połowowych gatunków organizmów morskich określonych jako indywidualne kwoty połowowe armatorów będących członkami tych organizacji.

Powyższe rozwiązanie pozwoli na bardziej efektywne wykorzystywanie kwot połowowych oraz pośrednio włączy organizacje producentów do zarządzania kwotami połowowymi, co przyczyni się do lepszego planowania połowów określonych gatunków organizmów morskich, tak, aby w perspektywie okresu, na jaki są wydawane specjalne zezwolenia połowowe, prowadzone połowy odpowiadały na zapotrzebowanie rynku, co w konsekwencji powinno pozytywnie wpływać na stabilizowanie się cen produktów rybnych. Jednocześnie w art. 37 projektu ustawy zastrzeżono, że zarówno przekazania, jak i wymiany kwot połowowych, nie

zmieniają historycznej bazy połowowej armatorów statków rybackich. Podyktowane jest to faktem, iż uznane organizacje producentów, planując połowy, będą brały pod uwagę możliwości techniczne statków rybackich poszczególnych armatorów oraz sprzęt połowowy, jakim dysponują, tak aby statki rybackie mogły prowadzić połowy takich gatunków ryb, do których poławiania są odpowiednio przystosowane (odpowiednio połowy ryb dennych i pelagicznych).

Kolejna zmiana proponowana w projekcie ustawy w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie dotyczy sposobu dokonywania podziału niewykorzystanych kwot połowowych.

W odniesieniu do art. 21 obecnie obowiązującej ustawy o rybołówstwie, stanowiącego, że kwoty połowowe niewykorzystane po wydaniu decyzji, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 i art. 20 tej ustawy (to jest po zawieszeniu lub cofnięciu licencji połowowej oraz czasowym zakazie połowów), minister właściwy do spraw rybołówstwa może rozdzielić po zasięgnięciu opinii organizacji społeczno-zawodowych rybaków, stwierdzić należy, iż regulacja taka okazała się niewystarczająca, ponieważ odnosi się ona tylko do kwot, jakie pozostały z powodu zawieszenia specjalnego zezwolenia połowowego. Proponowana w projekcie zmiana obejmuje również kwoty połowowe, niewykorzystane z powodu wycofania statku rybackiego z wykonywania rybołówstwa morskiego. W projekcie ustawy przewiduje się objęcie tą regulacją również kwot połowowych uzyskanych w wyniku wymiany dokonanej z innym państwem członkowskim Unii Europejskiej, zgodnie z art. 20 ust. 5 rozporządzenia nr 2371/2002.

Ponadto określono tryb przyznawania tych kwot, obejmujący podawanie przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa do publicznej wiadomości informacji o ich wielkości oraz o terminie składania wniosków o zmianę specjalnego zezwolenia połowowego. Zakłada się, że podział będzie dotyczył wszystkich armatorów statków rybackich, którzy złożą wnioski w terminie, a kwota połowowa będzie podzielona w równych częściach pomiędzy wnioskodawców.

Projekt ustawy przewiduje zmiany w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy w procedurze wydawania pozwoleń na połowy w celach sportowo-rekreacyjnych, choć organem właściwym do ich wydawania pozostają okręgowi inspektorzy rybołówstwa morskiego. W obecnym stanie prawnym sportowe zezwolenie połowowe jest decyzją administracyjną, wydawaną przez okręgowego inspektora rybołówstwa morskiego. Takie rozwiązanie w praktyce

nastęca jednak istotne trudności zarówno po stronie administracji, jak i osób ubiegających się o wydanie zezwolenia. Dlatego też projekt ustawy przewiduje utrzymanie pozwoleń na połowy w celach sportowo-rekreacyjnych (w obecnie obowiązującej ustawie sportowe zezwolenia połowowe) jedynie w przypadku, gdy są one wydawane armatorom i organizatorom zawodów sportowych, a w przypadku osób fizycznych, dla których ta działalność nie wiąże się z ich działalnością zarobkową, wnoszenie odpowiedniej opłaty uprawniającej te osoby do prowadzenia połowów w celach sportowo-rekreacyjnych przez określony okres. Projektowane rozwiązanie nakłada na te osoby obowiązek posiadania, podczas dokonywania tych połowów, dowodu potwierdzającego wniesienie tej opłaty.

Takie uproszczenie procedury odpowiada oczekiwaniom osób fizycznych prowadzących połowy w celach sportowo-rekreacyjnych, dla których – ze względu na specyfikę i godziny pracy inspektorów – uzyskanie zezwolenia stanowiło trudność, a także, w pewnym stopniu, powinno wpływać korzystnie na poprawę efektywności czasu pracy inspektorów w odniesieniu do nadzoru nad wykonywaniem rybołówstwa.

Projekt ustawy wprowadza również zmianę organu właściwego w sprawach wydawania pozwoleń na połowy organizmów morskich w polskich obszarach morskich przez jednostki badawczo-rozwojowe, szkoły wyższe i wyższe szkoły zawodowe kształcące w zakresie rybołówstwa morskiego oraz szkoły ponadgimnazjalne kształcące w zakresie rybołówstwa morskiego w celach prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych albo w celu kształcenia.

Obowiązujące dotychczas przepisy wskazują, jako organ właściwy, okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego właściwych ze względu na port macierzysty statku.

W celu usystematyzowania i ujednolicenia przepisów zaproponowano, analogicznie do art. 32a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, zgodnie z którym właściwy do wydawania zezwoleń na prowadzenie badań obejmujących żywe zasoby morza jest minister właściwy do spraw rybołówstwa, aby pozwolenie na połowy w celach prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych prowadzone przez polskie podmioty również było wydawane przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa.

Mając na uwadze rozporządzenie Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo

(Dz. Urz. UE L 168 z 28.06.2007, str. 1), należało wprowadzić w projekcie ustawy przepis określający organ właściwy do wydania zezwolenia na wprowadzanie w polskich obszarach morskich gatunków obcych lub przemieszczanie gatunków niewystępujących miejscowo. W art. 53 ust. 1 projektu ustawy przewidziano, że organem tym będzie minister właściwy do spraw rybołówstwa.

W art. 54 ust. 1 projektowana ustawa wprowadza obowiązek zgłaszania – w przypadku gdy przepisy Unii Europejskiej dotyczące Wspólnej Polityki Rybackiej lub przepisy umów lub porozumień międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, wprowadzają obowiązki w zakresie monitorowania lub kontroli połowu określonych gatunków organizmów morskich – dokonania połowu takiego gatunku do okręgowego inspektora rybołówstwa morskiego właściwego ze względu na port macierzysty statku rybackiego, najpóźniej w czasie dokonywania wyładunku organizmów morskich złowionych przy użyciu tego statku rybackiego. Chodzi tutaj przede wszystkim o dokonanie połowów morświnów (*Phocoena phocoena*).

Projektowana ustawa określa również zadania Centrum Monitorowania Rybołówstwa (CMR), które działa w ramach urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rybołówstwa, na podstawie rozporządzenia Rady (EWG) nr 2847/93 z 12 października 1993 r. ustanawiającego system kontroli mający zastosowanie do wspólnej polityki rybołówstwa (Dz. Urz. WE L 261 z 20.10.1993, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 2, str. 70), w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Rady (WE) nr 686/97 z dnia 14 kwietnia 1997 r. (Dz. Urz. WE L 102 z 19.04.1997, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 3, str. 150). Głównymi celami funkcjonowania CMR jest obsługa satelitarnego systemu monitorowania pozycji statków rybackich (VMS) oraz wprowadzanie do systemu informatycznego (System Informacji Rybołówstwa Morskiego – SIRM) danych o połowach, wyładunkach i sprzedaży produktów rybnych. W oparciu o wprowadzone przez pracowników CMR dane do SIRM, rozliczany jest stopień wykorzystania kwot połowowych, opracowywane są obligatoryjne okresowe raporty o połowach dla instytucji polskich, wspólnotowych i organizacji międzynarodowych. W projekcie ustawy przewiduje się rozszerzenie zakresu obowiązków CMR o przyjmowanie, rejestrowanie i archiwizowanie danych zawartych w dzienniku połowowym oraz w deklaracji wyładunkowo-przeładunkowej i dokumentach sprzedaży przekazywanych zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1966/2006 z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie elektronicznej rejestracji i raportowania działalności połowowej oraz w sprawie środków

teledetekcji (Dz. Urz. UE L 409 z 30.12.2006, str. 1), a także o przyjmowanie i rejestrowanie elektronicznych raportów, o których mowa w art. 3 tego rozporządzenia.

Projektowana ustawa (art. 72 projektu) przewiduje, że na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są realizowane następujące programy:

1) program zbierania, gromadzenia i zarządzania danymi niezbędnymi do realizacji Wspólnej Polityki Rybackiej Unii Europejskiej;

2) program monitorowania przypadkowych połowów waleni, o którym mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 812/2004 z dnia 26 kwietnia 2004 r. określającym środki dotyczące przypadkowego odławiania waleni podczas połowów ryb, oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 88/98 (Dz. Urz. UE L 150 z 30.04.2004, str. 12; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 7, str. 91).

Regulacja dotycząca programu zbierania danych rybackich zawarta w projekcie ustawy powtarza co do zasady uregulowania obecnie obowiązującej ustawy o rybołówstwie. Celem realizacji tego programu jest zebranie danych niezbędnych do prowadzenia Wspólnej Polityki Rybackiej, zgodnie z zasadami i celami określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1543/2000 z dnia 29 czerwca 2000 r. ustanawiającym ramy wspólnotowe w zakresie zbierania i zarządzania danymi niezbędnymi do prowadzenia wspólnej polityki rybołówstwa (Dz. Urz. WE L 176 z 15.07.2000, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 4, str. 288) i rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1639/2001 z dnia 25 lipca 2001 r. ustanawiającym minimalne i rozszerzone programy wspólnotowe w zakresie zbierania danych w sektorze rybołówstwa oraz ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1543/2000 (Dz. Urz. WE L 222 z 17.08.2001, str. 53; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 5, str. 161).

Włączenie natomiast do regulacji ustawowych programu monitorowania przypadkowych połowów waleni, o którym mowa w art. 73 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy, ma na celu realizację zadań i obowiązków państwa członkowskiego Unii Europejskiej nałożonych rozporządzeniem nr 812/2004.

Rozdział czwarty projektowanej ustawy obejmuje przepisy dotyczące organów administracji rybołówstwa morskiego. Regulacje w tym zakresie są podobne do obecnie obowiązującej ustawy. Projekt ustawy nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do struktury organów administracji rybołówstwa morskiego.

Zaproponowany w art. 80 projektu ustawy ust. 3 przywraca przepis (uchylony ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) zawierający upoważnienie dla Rady Ministrów do wydawania rozporządzenia w sprawie sposobu, zakresu i warunków współdziałania inspektorów rybołówstwa morskiego z organami, instytucjami i służbami wymienionymi w tym artykule, przy czym rozszerzono go co do zakresu tej współpracy o uwzględnienie realizacji celów wynikających z rozporządzenia Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiającego wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zmieniającego rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1936/2001 i (WE) nr 601/2004 oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 1093/94 i (WE) nr 1447/1999 (Dz. Urz. UE L 286 z 29.10.2008, str. 1). Współpraca różnych organów, służb i instytucji, które na różnych etapach prowadzą kontrole podmiotów zajmujących się wykonywaniem rybołówstwa morskiego lub obrotem produktami rybnymi stanowić może bowiem efektywną zarówno pod względem skuteczności, jak i kosztów, formę przeciwdziałania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom.

Właściwość organów administracji rybołówstwa morskiego obejmuje terytorium i wyłączną strefę ekonomiczną Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast w sprawach wykonywania zadań określonych umowami międzynarodowymi, również obszary poza obszarami morskimi Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 74 projektu ustawy organami rybołówstwa morskiego są minister właściwy do spraw rybołówstwa i okręgowi inspektorzy rybołówstwa morskiego – jako organy administracji niespolonej. Uprawnienia w zakresie powoływania, odwoływania oraz określenia siedziby i terytorialnego zakresu działania pozostaną w gestii ministra właściwego do spraw rybołówstwa.

Sposób działania terenowych organów administracji rybołówstwa regulują art. 80 i następne projektu ustawy, w których zachowane zostały dotychczasowe rozwiązania w zakresie

sprawowania kontroli i nadzoru nad wykonywaniem rybołówstwa morskiego, prowadzeniem połowów organizmów morskich w celach prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, w celu kształcenia albo w celach sportowo-rekreacyjnych, zarybianiem, prowadzeniem chowu lub hodowli ryb i innych organizmów morskich, prowadzeniem skupu lub przetwórstwa na morzu. Przepisy te zostały także uzupełnione o uregulowania dotyczące wprowadzania gatunków obcych lub niewystępujących miejscowo oraz realizacji zadań określonych w przepisach o organizacji rynku rybnego. Ponadto zostaną zachowane szczegółowe regulacje dotyczące procedury obowiązującej podczas wykonywania czynności kontrolnych, które są określone nie tylko jako uprawnienia i obowiązki prowadzących czynności inspektorów rybołówstwa morskiego, ale również uprawnienia i obowiązki podmiotów podlegających kontroli. Natomiast art. 87 projektu ustawy – w przypadkach nieuregulowanych w projekcie ustawy, a odnoszących się do kontroli przeprowadzanych przez inspektorów, odsyła wprost do stosowania przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.).

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem nr 2847/1993 oraz rozporządzeniem nr 2371/2002, w czynnościach kontrolnych i inspekcyjnych prowadzonych przez krajowe służby kontrolne mogą również uczestniczyć inspektorzy Komisji Europejskiej. W tym celu Komisja Europejska kontaktuje się z danym państwem członkowskim i jest opracowywany program inspekcji. Inspektorzy Komisji Europejskiej mają prawo oceniać i kontrolować stosowanie zasad Wspólnej Polityki Rybackiej (WPR) przez państwo członkowskie Unii Europejskiej. Inspektorzy Komisji mogą uczestniczyć w inspekcjach statków rybackich, jak również pomieszczeń przedsiębiorstw i innych instytucji prowadzących działalność związaną ze Wspólną Polityką Rybacką oraz mają dostęp do wszelkich informacji i dokumentów potrzebnych do wypełniania ich obowiązków. Zgodnie z założeniem reformy systemu kontroli Wspólnej Polityki Rybackiej Komisja Europejska będzie sporządzała wykaz inspektorów wspólnotowych, którzy będą inspektorami (urzędnikami) państwa członkowskiego, Komisji lub Wspólnotowej Agencji Kontroli Rybołówstwa.

W związku z powyższym w projekcie ustawy należało zawrzeć regulacje dotyczące przeprowadzania działań kontrolnych przez inspektorów Komisji Europejskiej i związane z tym obowiązki kapitanów statków rybackich, podmiotów zajmujących się przetwarzaniem, wprowadzaniem do obrotu czy transportem produktów rybołówstwa.

W rozdziale piątym projektu ustawy określono kary pieniężne za naruszenia przepisów ustawy o rybołówstwie, przepisów wydanych na jej podstawie oraz przepisów Wspólnej Polityki Rybackiej Unii Europejskiej. Wykaz naruszeń przepisów Wspólnej Polityki Rybackiej Unii Europejskiej, które mogą skutkować sankcjami, określa rozporządzenie Rady (WE) nr 1447/1999 z dnia 24 czerwca 1999 r. ustanawiające wykaz rodzajów zachowań, które poważnie naruszają zasady wspólnej polityki rybołówstwa (Dz. Urz. UE L 167 z 02.07.1999, str. 5; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 4, t. 4, str. 134). Proponowane rozwiązania nie wprowadzają istotnych zmian w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym. Przewiduje się pozostawienie istniejących zasad wymiaru kar pieniężnych przez wskazanie ich maksymalnej wysokości, uzależnionej od długości całkowitej statku rybackiego, przy użyciu którego dokonano naruszenia. Szczegółowa wysokość oraz zróżnicowanie kar pieniężnych w zależności od rodzaju naruszeń i ich wpływu na stan żywych zasobów morza oraz możliwej do osiągnięcia korzyści finansowej wynikającej z danego naruszenia, zostanie określona w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rybołówstwa. Proponowany art. 88 ust. 1 projektu ustawy wprowadza natomiast zmianę w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego przez ustanowienie odpowiedzialności za naruszenie przepisów projektowanej ustawy o rybołówstwie oraz przepisów Wspólnej Polityki Rybackiej każdego, kto naruszył przepisy ustawy oraz inne obowiązki lub warunki wykonywania rybołówstwa określone w przepisach Wspólnej Polityki Rybackiej. Ustępy 2 – 4 projektowanego brzmienia art. 88 są odzwierciedleniem dotychczasowych uregulowań zawartych w przepisie art. 63 ust. 1 pkt 1 – 3 obecnie obowiązującej ustawy o rybołówstwie, przy czym rozbudowano i rozszerzono katalog ewentualnych naruszeń zagrożonych karą pieniężną.

Natomiast odnośnie do kwestii określenia w rozporządzeniu wydawanym przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa „widelkowych” wysokości kar pieniężnych za naruszenia stypizowane w art. 88 projektu ustawy, wskazać należy, że Komisja Europejska jest obecnie w trakcie reformowania wspólnotowego systemu kontroli rybołówstwa. W jego wyniku ma powstać całkowicie zmodernizowany system inspekcji, monitorowania, kontroli, nadzoru i egzekwowania przepisów Wspólnej Polityki Rybackiej, obejmujący wszystkie etapy łańcucha rynkowego. W związku z powyższym, a także biorąc pod uwagę dynamicznie zmieniające się przepisy wspólnotowe, określanie kar w rozporządzeniu jest rozwiązaniem bardziej korzystnym

i elastycznym. Uwzględniając zatem powyższe, korzystniejsze wydaje się przyjęcie rozwiązania opartego na umieszczeniu kar (ich wysokości), jako zagadnienia podlegającego zmianom wynikającym ze zmian prawa wspólnotowego, w rozporządzeniu.

Organem administracji rybackiej właściwym do wymierzenia kar pieniężnych pozostają okręgowi inspektorzy rybołówstwa morskiego. Kary pieniężne są wymierzane w drodze decyzji. Organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego jest minister właściwy do spraw rybołówstwa.

Rozdział szósty projektu ustawy – Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe. Zgodnie z projektowaną ustawą do postępowań wszczętych na podstawie dotychczasowych przepisów i niezakończonych do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy stosować się będzie przepisy dotychczasowe. Jednakże do zdolności połowowej pozostałej z wykreślenia, na podstawie przepisów dotychczasowych, bez pomocy publicznej, statku rybackiego z rejestru statków rybackich na wniosek właściciela, stosuje się przepis art. 12 – 14 projektu ustawy. W projekcie ustawy przyjęto, iż okres 5 lat, w którym właściciel wycofanego statku rybackiego albo jego następcą prawny może złożyć wniosek o wpisanie statku rybackiego do rejestru lub dokonanie zmiany wpisu w rejestrze będzie się liczyć od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Powyższych rozwiązań nie stosuje się w przypadku, gdy statek rybacki na mocy dotychczasowych przepisów wykreślono z rejestru statków rybackich z urzędu.

W zakresie decyzji wydanych po dniu 1 maja 2004 r. i dotyczących przyznania zdolności połowowej w przypadku, gdy do dnia wejścia w życie projektu ustawy nie dokonano modernizacji lub wymiany objętych tymi decyzjami, decyzje te zachowują ważność przez okres w nich określony.

W projektowanej ustawie przyjęto, że rejestr statków rybackich prowadzony na podstawie przepisów dotychczasowych staje się rejestrem, o którym mowa w projektowanej ustawie. Natomiast licencje połowowe wydane na podstawie dotychczasowych przepisów armatorom statków, w myśl projektu ustawy, od dnia wejścia w życie tej ustawy, uważane byłyby za licencje

w jej rozumieniu. Na podstawie proponowanego przepisu art. 97 ust. 2 projektu ustawy minister właściwy do spraw rybołówstwa będzie zobowiązany do wydania, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy, licencji właścicielom statków rybackich. Z dniem wydania na dany statek rybacki licencji w rozumieniu projektu ustawy utraci ważność licencja wydana na ten statek na podstawie przepisów dotychczasowych. Natomiast w przypadku licencji połowowych wydanych na podstawie przepisów dotychczasowych, w odniesieniu do których zostały wydane decyzje o ich zawieszeniu, licencje te tracą ważność z dniem wydania licencji w rozumieniu projektowanej ustawy, nie wcześniej jednak niż z dniem upływu okresu, na jaki zostały zawieszane.

Projektowana ustawa przewiduje czasowe utrzymanie w mocy przepisów wykonawczych wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie, do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie projektowanej ustawy, jednak nie dłużej niż przez okres 18 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Projekt ustawy przewiduje również czasowe utrzymanie w mocy aktów prawa miejscowego wydawanych przez okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego.

W myśl projektu ustawy, po jej wejściu w życie w mocy pozostaną też statuty nadane okręgowym inspektoratom rybołówstwa morskiego na podstawie przepisów dotychczasowych, do dnia wejścia w życie statutów nadanych na podstawie przepisów projektowanej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

W zakresie opłat skarbowych wprowadzono uzupełnienie ust. 21 w części III załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, dotyczącego wysokości opłat za wydanie licencji połowowej, o sytuacji, w których dotychczas była pobierana opłata skarbową na podstawie przepisów ust. 46 w części III załącznika do ustawy o opłacie skarbowej, to jest w wysokości 50 % stawki podstawowej w przypadku zmiany warunków wydanego zezwolenia (pozwolenia, koncesji) w związku z rozszerzeniem zakresu działalności. W uzupełnieniu (dodawany projektowaną ustawą ust. 21a w części III załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej) podane są wysokości stawek opłat za wydanie licencji połowowej, odpowiadające połowie poszczególnych stawek podstawowych.

W celu ujednolicenia regulacji w zakresie wysokości i sposobu wnoszenia opłat za połowy w celach sportowo-rekreacyjnych w wodach morskich przez osoby fizyczne (obecnie wnoszą one

opłatę skarbową za wydanie sportowego zezwolenia połowowego) zaproponowano w projekcie możliwość wydawania przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa rozporządzenia w sprawie formy oraz sposobu prowadzenia rejestru pozwoleń na połowy w celach sportowo-rekreacyjnych, wysokości opłaty oraz sposobu jej wnoszenia, szczegółowego sposobu i warunków prowadzenia połowów w celach sportowo-rekreacyjnych oraz wzoru pozwoleń na połowy w celach sportowo-rekreacyjnych. Opłata będzie stosowana analogicznie do opłaty pobieranej za amatorski połów ryb na wodach śródlądowych przez organizacje zrzeszające wędkarzy, głównie zarządy okręgowe Polskiego Związku Wędkarskiego. W odniesieniu natomiast do armatorów statków oraz organizatorów zawodów sportowych projektowana ustawa nie wprowadza zmian w zakresie uzyskiwania pozwoleń na połowy w celach sportowo-rekreacyjnych. W projekcie ustawy przewiduje się natomiast zmianę ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.) w zakresie zmiany wysokości stawek opłaty skarbowej: dla armatorów statków prowadzących działalność z zakresu wędkarstwa morskiego – w projekcie przewidziano stawkę opłaty w wysokości 82 zł, zaś dla organizatorów zawodów wędkarskich – w wysokości 50 zł, bez ograniczania czasu trwania zawodów i liczby uczestników.

Odnośnie do wprowadzonego w projekcie ustawy zezwolenia na wprowadzanie gatunku obcego lub przenoszenie gatunku niewystępującego miejscowo, wysokość opłaty ze względu na podobieństwo trybu wydawania oraz zakresu tych zezwoleń ustalono analogicznie do wysokości stawek opłaty skarbowej za wydawane inne zezwolenia na prowadzenie chowu lub hodowli ryb i innych organizmów.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia. Mimo obszerności projektowanej regulacji, okres ten jest wystarczającym *vacatio legis* z uwagi na to, iż ustawa ta jest aktem co do zasady uzupełniającym obowiązujące wprost przepisy Unii Europejskiej, jak również kontynuacją zasadniczych rozwiązań obowiązującej obecnie ustawy o rybołówstwie.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z czym nie podlega notyfikacji, stosownie do trybu przewidzianego w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem (zgłoszenie w rozumieniu art. 7 tej ustawy).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje ustawa

Podmioty, na które oddziałuje regulacja to:

- 1) właściciele statków rybackich o polskiej przynależności oraz armatorzy statków rybackich wykonujący rybołówstwo morskie tymi statkami w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza granicami tych obszarów;
- 2) armatorzy statków rybackich wykonujący rybołówstwo morskie statkami rybackimi o obcej przynależności w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) podmioty prowadzące skup i przetwórstwo organizmów morskich w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) podmioty prowadzące połowy organizmów morskich w celach prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych oraz w celu kształcenia albo połowy sportowo-rekreacyjne, podmioty dokonujące zarybiania, prowadzące chów lub hodowlę ryb i innych organizmów morskich lub dokonujące wprowadzenia gatunku obcego lub przeniesienia gatunku niewystępującego miejscowo w rozumieniu rozporządzenia nr 708/2007;
- 5) organy administracji rybołówstwa morskiego;
- 6) sądy administracyjne – w zakresie rozpatrywania skarg na odmowę przyznania zdolności połowowej w zakresie określonym w art. 11 ust. 6 rozporządzenia nr 2371/2002.

2. Wpływ projektu ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Nie przewiduje się zwiększenia wpływów budżetowych spowodowanych wejściem w życie projektowanej ustawy.

Wpływy do budżetu państwa będą wynikać z opłat uprawniających osoby fizyczne do

prowadzenia połowów w celach sportowo-rekreacyjnych, a także opłat pobieranych za wydawanie dzienników połowowych i formularzy dokumentów transportowych – przy czym w tych dwóch przypadkach pobierana opłata ma stanowić równowartość kosztów wykonania tych formularzy. Ewentualne wpływy do budżetu państwa będą wynikać również z nakładanych kar finansowych za nieprzestrzeganie przepisów projektowanej ustawy, aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie oraz przepisów Wspólnej Polityki Rybackiej.

Odnosnie skutków finansowych dla budżetu państwa należy stwierdzić, że w związku z programem zbierania, gromadzenia i zarządzania danymi niezbędnymi do realizacji Wspólnej Polityki Rybackiej oraz programem monitoringu przypadkowych połowów, a także wykonaniem zarybiania polskich obszarów morskich, których realizacja w myśl projektu ustawy będzie finansowana ze środków budżetu państwa, przewiduje się, że wejście w życie projektowanej ustawy pociągnie za sobą koszty dla budżetu państwa. Ponieważ jednak również na podstawie przepisów dotychczasowych wskazane zadania były i są realizowane, dlatego też przedmiotowa regulacja nie wprowadza zmian w zakresie poziomu zobowiązań budżetu państwa. Przewidziane na rok 2009 wydatki budżetu państwa kształtują się w następujący sposób: program zbierania danych rybackich – 3 500 000 zł (część 62 – Rybołówstwo, dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo, rozdział 05095 – Pozostała działalność), zarybianie polskich obszarów morskich (część 62, dział 050, rozdział 05006 – Zarybianie polskich obszarów morskich) – 4 750 000 zł oraz program monitoringu przyłowu waleni (część 62, dział 050, rozdział 05095) – 198 000 zł (kwota z roku 2008). W roku 2010 nie przewiduje się dodatkowych (innych niż dotychczasowe) wydatków budżetu państwa w związku z wejściem w życie projektowanej ustawy.

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w związku wprowadzanymi w projekcie ustawy zmianami w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej. W stosunku do obecnie obowiązującej ustawy przewiduje się wprowadzenie opłaty skarbowej, w wysokości 400 zł, z tytułu wydania zezwolenia na wprowadzanie gatunku obcego lub przenoszenie gatunku niewystępującego miejscowo w rozumieniu rozporządzenia nr 708/2007. Wyżej wymieniona kwota opłaty (400 zł) została ustalona w oparciu o kwotę stawki, jaka jest wymagana za wydanie zezwolenia na prowadzenie chowu lub hodowli organizmów morskich – 419 zł. Przy ustalaniu

stawki wzięto pod uwagę specyfikę prowadzonej działalności, jak również ewentualne koszty związane z uzyskaniem zezwolenia na tę działalność.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ projektu ustawy na rynek pracy

Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ projektu ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przedmiotowy projekt ustawy nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, z uwagi na fakt, że zastosowane w projekcie ustawy rozwiązania odzwierciedlają uregulowania, jakie zostały ujęte w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie. Proponowane w projektowanej ustawie regulacje mają charakter porządkujący, dostosowujący do rozwiązań unijnych. Projekt nie wprowadza żadnych dodatkowych obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców.

Zmiany trybu wpisu statku rybackiego do rejestru statków rybackich (i dokonywania zmiany wpisów w tym rejestrze) są praktycznie tylko jego uszczegółowieniem w zakresie udziału okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego, co nie wydłuża ani też nie komplikuje procedury składania i rozpatrywania wniosków, a w przypadkach gdy wnioski wymagają uzupełnienia, powinno wpłynąć na szybsze ich rozpatrzenie. Tym samym zmiany te nie wprowadzają dodatkowych ograniczeń lub obowiązków dla adresatów.

Odnosnie do możliwości dokonywania przez uznane organizacje producentów przekazania lub wymiany kwot połowowych wskazać należy, że stworzenie możliwości takich działań może mieć wpływ na lepsze wykorzystanie kwot połowowych ze względu na planowanie połowów w okresach, kiedy cena na dany gatunek jest najwyższa. Ponadto możliwość

dokonywania wymian będzie gwarancją włączenia uznanych organizacji do aktywnego zarządzania zasobami. Zatem stwierdzić należy, że przedmiotowa kwestia nie będzie miała wpływu na konkurencyjność, gdyż wymiany i przekazywanie kwot połowowych będą dokonywane w oparciu o porozumienie zainteresowanych taką wymianą lub przekazaniem organizacji.

Podnosząc kwestię możliwości uzyskania przez armatorów statków rybackich dodatkowej kwoty połowowej z tzw. puli kwot niewykorzystanych, których podział będzie się odbywał w częściach równych dla wszystkich zainteresowanych armatorów, którzy złożą odpowiednie wnioski, wskazać należy, że zastosowanie ww. podziału nie będzie miało wpływu na konkurencyjność. Uzasadnione jest to faktem, że każdy armator będzie mógł złożyć wniosek o przyznanie dodatkowej kwoty i każdy, kto taki wniosek złożony (w ustalonym terminie) otrzyma taką samą kwotę połowową danego gatunku. Projektowana regulacja w żaden sposób nie wpływa na wielkość kwot niewykorzystanych, doprecyzowując jedynie źródła, z których te kwoty mogą pochodzić, przy czym należało również wprowadzić tryb podziału tych kwot, gdyż obecnie obowiązująca ustawa pozostawiała zbyt duży margines uznaniowości w tym zakresie (obowiązek zasięgnięcia opinii organizacji).

W zakresie zmiany podmiotu, któremu przyznawana jest licencja połowowa (z armatora na właściciela statku), uznać należy, że zmiana ta nie będzie miała wpływu na konkurencyjność, gdyż warunki konkurencji nie zmieniły się, ponieważ liczba licencji wydawanych właścicielom statku (a obecnie armatorom) nie ulegnie zmianie. Licencje połowowe będą wydawane na te same statki, na które są wydawane obecnie.

5. Wpływ projektu ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Przedmiotowy projekt ustawy nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

Projekt został przesłany do konsultacji do następujących organizacji producentów, organizacji społeczno-zawodowych rybaków, podmiotów prowadzących chów lub hodowlę ryb, przetwórców ryb:

- 1) Kołobrzeskiej Grupy Producentów Ryb Sp. z o.o.,
- 2) Krajowej Izby Producentów Ryb w Ustce,
- 3) Organizacji Producentów Rybnych Władysławowo Sp. z o.o.,
- 4) PPIUR „Szkuner” we Władysławowie,
- 5) Stowarzyszenia Armatorów Rybackich w Kołobrzegu,
- 6) Zrzeszenia Rybaków Morskich – Organizacja Producentów w Gdyni,
- 7) Związku Rybaków Polskich w Ustce,
- 8) Stowarzyszenia Armatorów Łódziowych,
- 9) Stowarzyszenia Rybaków Zalewu Wiślanego,
- 10) Polskiego Stowarzyszenia Przetwórców Ryb,
- 11) Zrzeszenia Rybaków Zalewów Szczecińskiego, Kamieńskiego i Jeziora Dąbie,
- 12) Stowarzyszenia Rybak w Tolkmicku,
- 13) Aukcji Rybnej Ustka Sp. z o.o.,
- 14) Północnoatlantyckiej Organizacji Producentów,
- 15) Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Rybackich w Toruniu,
- 16) Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Dzierżawców i Administratorów Nieruchomości Rybackich Skarbu Państwa w Toruniu,
- 17) Zrzeszenia Producentów Ryb w Katowicach,
- 18) Związku Producentów Ryb w Poznaniu,
- 19) Polskiego Towarzystwa Rybackiego w Poznaniu,
- 20) Stowarzyszenia Rybacka Dolnej i Środkowej Wisły w Toruniu,
- 21) DALMOR S.A. w Gdyni,

- 22) Dalekomorskiej Kompanii Połowowej Dalmor Sp. z o.o.,
- 23) Stowarzyszenia Producentów Ryb Łososiowatych,
- 24) Krajowej Sekcji Morskiej Marynarzy i Rybaków NSZZ „Solidarność”,
- 25) Federacji Związków Zawodowych Marynarzy i Rybaków,
- 26) Krajowej Federacji Towarzystw Wędkarskich Kwidzyn,
- 27) Zarządu Głównego Polskiego Związku Wędkarskiego w Warszawie.

Ponadto projekt ustawy został przesłany do konsultacji do następujących podmiotów:

- 1) Akademii Morskiej w Szczecinie,
- 2) Akademii Morskiej w Gdyni,
- 3) Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie,
- 4) Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego,
- 5) Organizacji Pracodawców – Producentów Ryb Śródlądowych,
- 6) Polskiego Związku Wędkarskiego – Zarząd Główny,
- 7) Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie,
- 8) Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni,
- 9) Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
- 10) Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu,
- 11) Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Gdyni,
- 12) Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie,
- 13) Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Słupsku,
- 14) Urzędu Morskiego w Gdyni,
- 15) Urzędu Morskiego w Szczecinie,
- 16) Urzędu Morskiego w Słupsku,

17) Zarządu Portu Morskiego Mrzeżyno,

18) Stowarzyszenia Armatorów Jachtów Komercyjno-Sportowych.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych z organizacjami społeczno-zawodowymi rybaków oraz z innymi zainteresowanymi podmiotami, w tym instytucjami naukowymi, w zakresie wydawania specjalnych zezwoleń połowowych, zezwoleń na połowy w celach prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, zezwoleń na zarybianie, chów lub hodowlę ryb lub innych organizmów morskich nie zgłoszono uwag.

Wskazać należy, iż zasadnicza uwaga dotyczyła dysponowania zdolnością połowową i jej komercjalizacją. W aktualnym stanie prawnym nie można uznać, że zdolność połowowa jest dobrem zbywalnym, niemniej wprowadzony został przepis umożliwiający przekazywanie zdolności połowowej między właścicielami statków rybackich. Takie rozwiązanie jest najbardziej korzystne, gdyż pozwala na pełną kontrolę wykorzystania zdolności przez polską flotę, do czego obligują państwa członkowskie przepisy Unii Europejskiej. Ponadto podczas zorganizowanego spotkania uzgodnieniowego w dniu 27 maja 2009 r. w siedzibie Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni zaproszeni przedstawiciele organizacji stwierdzili, iż celowe jest zawieszenie prac nad projektem ustawy w związku z planowanymi zmianami Wspólnej Polityki Rybackiej zawartymi w Zielonej Księdze. Uwaga nie została przyjęta. Pozostałe drobne uwagi dotyczące projektu ustawy zostały uwzględnione w trakcie prac nad kształtem poszczególnych przepisów projektu.

W konkluzji stwierdzić należy, że wyniki konsultacji społecznych wykazały, że w chwili obecnej środowisko rybackie nie jest zainteresowane pracami nad przedmiotowym projektem ustawy.